

Βρυξέλλες, 29 Σεπτεμβρίου 2021
(OR. en)

12315/21

LIMITE

CT 123
ENFOPOL 335
COSI 175
JAI 1029
COTER 118
COPS 335
COASI 144
CORDROGUE 40
RELEX 805
CFSP/PESC 872

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Συντονιστής αντιτρομοκρατικής δράσης της ΕΕ
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
αριθ. προηγ. εγγρ.:	ST 11556/1/21 REV 1
Θέμα:	Αφγανιστάν: Σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Το Συμβούλιο της ΕΕ (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) είχε δηλώσει στις 31 Αυγούστου 2021: «Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν ότι η κατάσταση στο Αφγανιστάν δεν θα οδηγήσει σε νέες απειλές για την ασφάλεια των πολιτών της ΕΕ.» Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ (Εξωτερικές Υποθέσεις) στις 17 Σεπτεμβρίου 2021, αναφέρεται: «Να αποτρέψει τη χρήση του Αφγανιστάν ως βάσης για τη φιλοξενία, τη χρηματοδότηση ή την εξαγωγή της τρομοκρατίας σε άλλες χώρες. Πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για να εξασφαλιστεί ότι οι Ταλιμπάν θα παύσουν κάθε άμεση και έμμεση σχέση με τη διεθνή τρομοκρατία.»

Το παρόν σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας προσδιορίζει τομείς δράσης στους οποίους η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα μπορούσαν να προετοιμάζουν και να κινητοποιούν εγκαίρως υφιστάμενα μέσα για την πρόβλεψη και την αντιμετώπιση πιθανών τρομοκρατικών κινδύνων για την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ που απορρέουν από την ανάληψη της εξουσίας στο Αφγανιστάν από τους Ταλιμπάν.

Το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας καταρτίστηκε σε συντονισμό με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, την ΕΥΕΔ, την Προεδρία και τους σχετικούς οργανισμούς ΔΕΥ της ΕΕ. Περιλαμβάνει 23 συστάσεις για ανάληψη δράσης, οι οποίες χωρίζονται σε τέσσερις τομείς: I. έλεγχοι ασφαλείας — πρόληψη της διείσδυσης· II. στρατηγικές πληροφορίες/προγνώσεις: να μην γίνει το Αφγανιστάν ασφαλές καταφύγιο τρομοκρατικών ομάδων· III. παρακολούθηση και αντιμετώπιση της προπαγάνδας και της επιστράτευσης· IV. αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος ως πηγής χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η στενή συνεργασία με διεθνείς εταίρους θα είναι καίριας σημασίας σε όλους αυτούς τους τομείς. Το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η εφαρμογή του θα επανεξεταστούν μετά από έξι μήνες σε διαβούλευση με την Ομάδα «Τρομοκρατία» και την COTER και στη συνέχεια ανά εξάμηνο. Η Επιτροπή παροτρύνεται να διερευνήσει την κινητοποίηση υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων για τη στήριξη της εφαρμογής του παρόντος σχεδίου δράσης.

I. Έλεγχοι ασφαλείας: Πρόληψη της διείσδυσης τρομοκρατών στην ΕΕ

Είναι σημαντικό να διενεργούνται **έγκαιροι και ενισχυμένοι έλεγχοι ασφαλείας** στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκδίκασης αιτήσεων ασύλου, χορήγησης θεωρήσεων και άλλων σχετικών διαδικασιών. Στόχος είναι ο αποτελεσματικός εντοπισμός ατόμων που συνιστούν ή ενδέχεται να αποτελέσουν κίνδυνο για την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ και να αποφευχθεί η διείσδυση τρομοκρατών στην ΕΕ. Οι πληροφορίες πρέπει να ανταλλάσσονται εγκαίρως και με συντονισμένο τρόπο ώστε να αποφεύγονται τυχόν αστοχίες στην ανταλλαγή πληροφοριών που σχετίζονται με την τρομοκρατία, ή πληροφοριών που αφορούν ένα πρόσωπο, μεταξύ των σχετικών αρμόδιων εθνικών αρχών. Αυτό ισχύει ιδίως για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και άλλων αρχών ασφαλείας με τις αρχές ασύλου και μετανάστευσης. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές πληροφορίες για ένα πρόσωπο.

Συστάσεις για ανάληψη δράσης:

1. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών πρέπει να βελτιστοποιήσουν τους **συστηματικούς ελέγχους** των βιογραφικών και βιομετρικών δεδομένων των Αφγανών υπηκόων ή των εικαζόμενων Αφγανών ή υπηκόων άλλων χωρών που έρχονται από το Αφγανιστάν, ή ισχυρίζονται ότι έρχονται από το Αφγανιστάν, και φθάνουν στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ¹. Οι έλεγχοι αυτοί πρέπει να διενεργούνται με τη χρήση όλων των σχετικών βάσεων δεδομένων (SIS, Eurodac — έλεγχος και καταχώριση, συστήματα και βάσεις δεδομένων της Ευρωπόλ, ECRIS-TCN², VIS, βάσεις δεδομένων Ιντερπόλ³) **σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις για τις εν λόγω αναζητήσεις**. Θα πρέπει επίσης να γίνεται αναζήτηση στο πλαίσιο Prüm, βάσει σχετικών πληροφοριών στις αστυνομικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών. Οποτεδήποτε αρμόζει, θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται δεδομένα PNR και API. Είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί η κατάλληλη συνεργασία με το NATO όσον αφορά τη χρήση, ιδίως, της βάσης δεδομένων BICES για πληροφορίες πεδίου μάχης από το Αφγανιστάν και άλλες εμπόλεμες ζώνες. Όπου είναι εφικτό από νομικής και πρακτικής άποψης, οι ανωτέρω έλεγχοι ασφαλείας θα πρέπει να διενεργούνται πριν το εν λόγω πρόσωπο διέλθει τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ ενός κράτους μέλους, δηλαδή στη χώρα καταγωγής ή διέλευσης. Αυτό θα πρέπει να ισχύει και σε σχέση με τις νόμιμες οδούς προς την ΕΕ, σε περιπτώσεις όπως η οικογενειακή επανένωση.

¹ Περιλαμβανομένων όσων έχουν φυγαδευτεί προς την ΕΕ.

² Το σύστημα ECRIS-TCN βρίσκεται στο στάδιο των συμβάσεων και αναμένεται να είναι πλήρως λειτουργικό πριν από το τέλος του 2022.

³ Συγκεκριμένα: ονομαστικά δεδομένα, SLTD, FTF, AFIS, TDAWN.

2. **Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών πρέπει να συνεχίσουν και να εντείνουν περαιτέρω την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών** και την επένδυσή τους στους αναγκαίους πόρους για τον εντοπισμό, την ιχνηλάτηση, την παρακολούθηση και την αναχαίτιση πιθανών τρομοκρατών. Αυτό ισχύει για όλα τα άτομα που φθάνουν στην ΕΕ⁴ από την περιοχή του Αφγανιστάν. Το έργο αυτό πρέπει να βασιστεί στις προσπάθειες που καταβάλλονται σε σχέση με τους αλλοδαπούς τρομοκράτες μαχητές που ταξιδεύουν από και προς τη Συρία και το Ιράκ. Κατόπιν αιτήματος κρατών μελών, η Ευρωπόλ μπορεί να συνδράμει στη διαδικασία αυτή συμβουλευόμενη τις βάσεις δεδομένων της και παρέχοντας διαθέσιμες συμπληρωματικές πληροφορίες. Κάτι τέτοιο θα συνέβαλε επίσης στην αντιμετώπιση της απειλής που συνιστούν οι αλλοδαποί τρομοκράτες μαχητές που ταξιδεύουν από το Αφγανιστάν⁵.
3. Προκειμένου να καταστεί δυνατή μια κοινή προσέγγιση για τους ενισχυμένους ελέγχους ασφαλείας, η Ομάδα «Τρομοκρατία» πρέπει να συντάξει, σε στενή συνεργασία με άλλες αρμόδιες ομάδες του Συμβουλίου, ένα **πρωτόκολλο** που θα θεσπίζει ενιαία διαδικασία και το οποίο θα επικυρώσει η COSI. Στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου αυτού, οι οργανισμοί της ΕΕ (Ευρωπόλ, Frontex) θα πρέπει να στηρίζουν, στο πλαίσιο των αντίστοιχων εντολών τους και κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, τις αρμόδιες εθνικές αρχές, ιδίως με την αποστολή σχετικών εμπειρογνομόνων και τη διάθεση διερμηνέων, πολιτιστικών διαμεσολαβητών, συσκευών και εργαλείων για τη διευκόλυνση της ταχείας και άμεσης πρόσβασης στις ειδικές βάσεις δεδομένων των οργανισμών. Το πρωτόκολλο δεν θα παραβιάζει την αρχή σύμφωνα με την οποία η εθνική ασφάλεια παραμένει αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους.

⁴ Περιλαμβανομένων όσων έχουν φυγαδευτεί προς την ΕΕ.

⁵ Η ομάδα παρακολούθησης εξακολουθεί να εκτιμά ότι ο αριθμός των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών κυμαίνεται μεταξύ 8 000 και 10 000, κυρίως από την Κεντρική Ασία, την περιοχή του βόρειου Καυκάσου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, το Πακιστάν και την αυτόνομη περιφέρεια των Ουιγούρων, Xinjiang, της Κίνας, μεταξύ άλλων. Αν και η πλειοψηφία συνδέεται κυρίως με τους Ταλιμπάν, πολλοί υποστηρίζουν επίσης την Αλ Κάιντα. Άλλοι συνδέονται με το ΙΚΙΛ ή τρέφουν συμπάθεια για το ΙΚΙΛ. Έκθεση των Ηνωμένων Εθνών S/2021/486

4. **Η Ευρωπόλ, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO)** πρέπει να αρχίσουν να προετοιμάζουν την υλικοτεχνική υποστήριξη για την πιθανή διενέργεια, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, για παράδειγμα, του ελέγχου, της συνέντευξης⁶ και της λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Αυτό πρέπει να γίνει στο πλαίσιο των αντίστοιχων εντολών τους, ώστε να διασφαλιστεί η ταχεία ανάπτυξη και υλοποίηση, ιδίως στην περίπτωση μεγάλου αριθμού αφίξεων ατόμων εξ αιτίας της κατάστασης στο Αφγανιστάν. Θα μπορούσαν να αναπτυχθούν κοινοί δείκτες κινδύνου προς χρησιμοποίηση στους συνοριακούς ελέγχους. Θα μπορούσε να ενδεχομένως να εξεταστεί η προσέγγιση των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης (hotspots) με διεπιστημονικές ομάδες. Η Ευρωπόλ, σε συνεργασία με τους άλλους οργανισμούς, ανάλογα με την περίπτωση, θα μπορούσε να αρχίσει να καταρτίζει προσκεκλημένους υπαλλήλους. Οι υπάλληλοι αυτοί θα μπορούσαν να αποσταλούν ταχέως στα εξωτερικά σύνορα για ελέγχους ασφαλείας δεύτερης γραμμής, ανάλογα με τις ανάγκες. Θα μπορούσαν από τώρα να εντοπιστούν και να υποβληθούν σε έλεγχο ασφαλείας διερμηνείς και πολιτιστικοί διαμεσολαβητές με τις σχετικές γλώσσες (Pashtu/Dari). Επιπλέον, θα μπορούσαν να γίνουν προετοιμασίες ώστε οι υπηρεσίες αυτές να μπορούν να αναπτύσσονται γρήγορα. Οι προσλήψεις πρέπει να γίνονται κατά τρόπο οργανωμένο⁷, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις απαιτήσεις των εντολών των αντίστοιχων οργανισμών.
5. Προκειμένου να ελέγχονται αποτελεσματικότερα τα πρόσωπα που φυγαδεύονται από το Αφγανιστάν και να εντοπίζονται τα άτομα που φθάνουν από το Αφγανιστάν στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και τα οποία ενδέχεται να συνιστούν απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ, και ενόψει της ανάγκης βελτιωμένων ελέγχων ασφαλείας και ανταλλαγής πληροφοριών, είναι ζωτικής σημασίας οι αρμόδιες εθνικές αρχές και η Ευρωπόλ να έχουν στη διάθεσή τους **επικαιροποιημένες πληροφορίες** πεδίου μάχης. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ και τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και η Ευρωπόλ και η Eurojust, έχουν καθιερώσει επαφές, διαύλους και διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών πεδίου μάχης, μεταξύ άλλων από το Αφγανιστάν. Εξακολουθεί να είναι απαραίτητο να καλυφθούν τα κενά πληροφόρησης και να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή διαθεσιμότητα όλων των σχετικών πληροφοριών πεδίου μάχης από τον Αφγανιστάν.

⁶ Η διενέργεια της συνέντευξης και του ελέγχου από τον Frontex έχουν επίσης σημασία για τη στήριξη της συλλογής πληροφοριών από τις εθνικές αρχές με σκοπό την αύξηση των ικανοτήτων αντίδρασης, π.χ. όσον αφορά τους τρομοκράτες μαχητές.

⁷ Π.χ. Αφγανών πολιτών που διαθέτουν τα προσόντα και έχουν περάσει από έλεγχο ασφαλείας οι οποίοι έχουν φυγαδευτεί στην Ευρώπη και έχουν ήδη εργαστεί για την ΕΕ ή τα κράτη μέλη στο Αφγανιστάν.

Είναι επίσης απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι τα σχετικά δεδομένα προστίθενται στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) σύμφωνα με τις διαδικασίες που έχει εγκρίνει η COSI^{8 9}. Τα σύνολα δεδομένων πρέπει να είναι επαρκούς ποιότητας και να περιλαμβάνουν τα απαραίτητα αλφαριθμητικά δεδομένα¹⁰.

6. Οι έλεγχοι ασφαλείας σχετικά με τους **Αφγανούς πολίτες που φυγαδεύουν οι ΗΠΑ** προς τα Δυτικά Βαλκάνια είναι εξίσου σημαντικοί για την ασφάλεια της ΕΕ. Θα πρέπει να ζητηθούν σαφείς πληροφορίες από την κυβέρνηση των ΗΠΑ σχετικά με την προβλεπόμενη διαδικασία ελέγχου ασφαλείας πριν από τη συνέχιση του ταξιδιού Αφγανών πολιτών που διέρχονται από την ΕΕ και τα Δυτικά Βαλκάνια μεταβαίνοντας στις ΗΠΑ. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις εφαρμοστέες διαδικασίες, τα χρονοδιαγράμματα, τις επακόλουθες διαδικασίες για απορριφθείσες αιτήσεις θεώρησης εισόδου στις ΗΠΑ. Αυτό, με τη σειρά του, θα επιτρέψει την καλύτερη αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων στην ασφάλεια για τα κράτη μέλη της ΕΕ. Για τα άτομα εκείνα που έχουν βρεθεί σε καθεστώς διέλευσης στα Δυτικά Βαλκάνια και των οποίων η αίτηση θεώρησης εισόδου στις ΗΠΑ έχει απορριφθεί, η κυβέρνηση των ΗΠΑ θα πρέπει να κληθεί να κοινοποιήσει στις αρχές των κρατών μελών και/ή στην Ευρώπη τα προσωπικά και βιομετρικά δεδομένα τους, καθώς και τους λόγους απόρριψης των αιτήσεων αυτών. Οι πληροφορίες αυτές θα παρέχουν τους νομικούς λόγους για την καταχώριση των εν λόγω προσώπων στο SIS, εφόσον πληρούνται οι αντίστοιχες προϋποθέσεις. Επιπλέον, η βοήθεια των ΗΠΑ είναι καίριας σημασίας για τον έλεγχο των Αφγανών πολιτών που βρίσκονται σε αμερικανικές βάσεις στην ΕΕ, αλλά έχουν ζητήσει άσυλο στα κράτη μέλη της ΕΕ.
7. Απαιτείται αξιολόγηση του τρόπου αντιμετώπισης των Αφγανών πολιτών ή άλλων υπηκόων προερχόμενων από το Αφγανιστάν που έχουν φτάσει στην ΕΕ (π.χ. μέσω πτήσεων εκκένωσης) και σχετικά με τους οποίους **υπάρχουν ενδείξεις ή αποδεικτικά στοιχεία ότι συνιστούν απειλή για την ασφάλεια**. Θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στην κατάσταση στο Αφγανιστάν. Θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα ανταλλαγής σχετικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων, όπου είναι δυνατόν, πληροφοριών πεδίου μάχης, ώστε να καθίσταται δυνατή η διερεύνηση και η πιθανή δίωξη των εν λόγω προσώπων.

⁸ «Καθορισμός διαδικασίας για την αξιολόγηση και την ενδεχόμενη εισαγωγή πληροφοριών από τρίτες χώρες σχετικά με ύποπτους ως αλλοδαπούς τρομοκράτες μαχητές στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν», έγγρ. 13037/20. Η διαδικασία αυτή θα ίσχυε επίσης για τον χειρισμό πληροφοριών από τρίτες χώρες σχετικά με υπόπτους τρομοκρατίας από το Αφγανιστάν.

⁹ Οι κανονισμοί για την Ευρώπη και το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) βρίσκονται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση.

¹⁰ Μόλις τεθεί σε λειτουργία το νέο SIS (αρχές του 2022), θα είναι δυνατή η εισαγωγή καταχωρίσεων που περιέχουν μόνο δεδομένα δακτυλικών αποτυπωμάτων.

Η Eurojust θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη όσον αφορά τις εν λόγω διώξεις. Η EASO στηρίζει τις αρμόδιες για το άσυλο διοικήσεις στον εντοπισμό αιτούντων στους οποίους μπορεί να εφαρμόζεται μία από τις ρήτρες αποκλεισμού μέσω κατάρτισης και ειδικών ανά χώρα εργαλείων, μεταξύ άλλων για το Αφγανιστάν¹¹. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των λόγων αποκλεισμού όσον αφορά αιτούντες από το Αφγανιστάν (συμπεριλαμβανομένων π.χ. πιθανών τρομοκρατών) περιλαμβάνονται επίσης στις «Κατευθυντήριες γραμμές της EASO για το Αφγανιστάν».

II. Στρατηγικές πληροφορίες/προβλέψεις: Να μην γίνει το Αφγανιστάν ασφαλές καταφύγιο τρομοκρατικών ομάδων

Υπάρχει κίνδυνος οι Ταλιμπάν να διατηρούν τους στενούς δεσμούς τους με την Αλ Κάιντα¹² και να επιτρέπουν στην Αλ Κάιντα (και σε άλλες τρομοκρατικές ομάδες) να διατηρεί παρουσία και να αναπτύσσει δραστηριότητες στο Αφγανιστάν. Ο κίνδυνος αυτός θα πρέπει να παρακολουθείται στενά και να αξιολογείται τακτικά. Ακόμη και αν κρατήσει χαμηλό προφίλ για κάποιο διάστημα και δεν προβεί σε ενέργειες στο εξωτερικό που θα μπορούσαν να αποδοθούν άμεσα στην παρουσία της στο Αφγανιστάν, η Αλ Κάιντα, διατηρώντας ένα ασφαλές καταφύγιο στην περιοχή, θα έχει τον χρόνο να επανασυστήσει τη διοίκησή της, καθώς και την ευκαιρία να καθοδηγήσει και να εμπνεύσει τα μέλη της και τις ομάδες που συνδέονται με αυτήν.

Θα πρέπει επίσης να παρακολουθούνται οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες του ISIS Khorasan (IS-K) στο Αφγανιστάν. Χωρίς επιτόπια παρουσία στο Αφγανιστάν, η απόκτηση ορθών και αξιόπιστων πληροφοριών για τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι τρομοκρατικές ομάδες και τα παρακλάδια τους θα είναι εξαιρετικά δυσχερές. Η ανταλλαγή στρατηγικών πληροφοριών και οι τακτικές διαβουλεύσεις με βασικούς εταίρους έχουν κομβική σημασία.

¹¹ Οι ενημερωτικές εκθέσεις της EASO ανά χώρα προέλευσης παρέχουν γενικές πληροφορίες καθώς και ειδικές πληροφορίες για όσους εμπλέκονται στη σύγκρουση.

¹² Σύμφωνα με τον ΟΗΕ (Εκθεση προς το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών από την ομάδα παρακολούθησης των κυρώσεων, της 1ης Ιουνίου 2021, έγγραφο S/2021/486), από τότε που υπογράφηκε η συμφωνία τον Φεβρουάριο του 2020, οι Ταλιμπάν διατηρούν τους στενούς δεσμούς τους με την Αλ Κάιντα και εξακολουθούν να επιτρέπουν την παρουσία της στο Αφγανιστάν.

Συστάσεις για ανάληψη δράσης:

8. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανταλλάσσουν, οικειοθελώς μεν ανελλιπώς δε, μέσω του κέντρου ανάλυσης πληροφοριών της ΕΕ (EU INTCEN), στρατηγικές **πληροφορίες σχετικά με την τρομοκρατική απειλή** που απορρέει από τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν. Το INTCEN θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι θα εντατικοποιηθεί η υποβολή εκθέσεων, ώστε να αξιολογούνται η παρουσία και οι δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων στο Αφγανιστάν. Οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει επίσης να καλύπτουν τη χρηματοδότηση αυτών των τρομοκρατικών ομάδων και την παρουσία αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να παροτρυνθεί να στηρίζει τις εθνικές αρχές των κρατών μελών στις προσπάθειές τους να παρακολουθούν τις κινήσεις τρομοκρατών μεταξύ της ΕΕ και του Αφγανιστάν, μεταξύ άλλων μέσω της μονάδας της ΕΕ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου. Θα πρέπει να εξασφαλιστούν διαδικασίες και μηχανισμοί που θα φέρνουν σε επαφή όλους τους σχετικούς φορείς, προκειμένου να επιτυγχάνεται ολοκληρωμένη και συντονισμένη αντίδραση από την ΕΕ σε πραγματικό χρόνο. Η στρατηγική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ζήτημα των ασφαλών καταφυγίων τρομοκρατικών ομάδων στο Αφγανιστάν και των συναφών κινδύνων θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω με αξιόπιστους εταίρους από τρίτες χώρες, σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της ιδιωτικής ζωής.
9. Θα πρέπει να υποστηριχθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να μπορέσει να στελεχώσει τη **μονάδα της ΕΕ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου** με άτομα που γνωρίζουν Pashtu/Dari/Urdu/Farsi και έχουν λάβει διαπίστευση ασφαλείας. Το συγκεκριμένο φάσμα γλωσσών αποτελεί ένα σύνολο ειδικών δεξιοτήτων που δεν διαθέτει επί του παρόντος η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στόχος θα είναι η παρακολούθηση κοινωνικών δικτύων και άλλων πηγών, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με πιθανές παροτρύνσεις για μετακινήσεις τρομοκρατών από και προς το Αφγανιστάν. Θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας, **σε επίπεδο ΕΕ, μιας ομάδας γλωσσομαθών που θα έχουν λάβει διαπίστευση ασφαλείας** (συμπεριλαμβανομένου του απομακρυσμένου πρώην προσωπικού της αντιπροσωπίας της ΕΕ στην Καμπούλ και παρόμοιου τοπικού προσωπικού), ώστε να διευκολυνθεί η πρόσληψη ατόμων που καλύπτουν αυτό το σύνολο δεξιοτήτων για λογαριασμό των οργανισμών ΔΕΥ της ΕΕ.

10. Η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει τον διάλογο, να προωθήσει την ανταλλαγή στρατηγικών πληροφοριών και να εξασφαλίσει μεγαλύτερη αλληλεπίδραση με ορισμένες από τις χώρες που γειτονεύουν με το Αφγανιστάν, καθώς και με χώρες της περιοχής, τις χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Περσικού Κόλπου, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο, με τις χώρες που έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες για το Αφγανιστάν. Χρειάζεται να αξιοποιηθεί πλήρως η «περιφερειακή πολιτική πλατφόρμα συνεργασίας με τους άμεσους γείτονες του Αφγανιστάν», που πρόκειται να δημιουργηθεί από την ΕΥΕΔ, όπως αποφασίστηκε στη συνεδρίαση του Gymnich στις 3 Σεπτεμβρίου 2021, και η οποία αναμένεται να περιλαμβάνει και μια αντιτρομοκρατική πτυχή. Στην προσπάθεια αυτή περιλαμβάνεται και η δρομολόγηση μιας πρωτοβουλίας της «Ομάδας Ευρώπη» με στόχο την αντιμετώπιση των αναγκαστικών εκτοπισμών στην περιοχή. Θα πρέπει επίσης να εφαρμοστούν ήδη υπάρχοντα μέσα. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι διάλογοι της ΕΕ με χώρες της περιοχής για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, οι οποίοι θα πρέπει να υποστηριχθούν με μεγαλύτερη κινητοποίηση των εργαλείων της ΕΕ για την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και του δικτύου εμπειρογνομόνων της ΕΕ στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας σε επιλεγμένες αντιπροσωπίες της ΕΕ. Θα πρέπει να διερευνηθεί η απόσπαση, σε αντιπροσωπίες της ΕΕ στην περιοχή, επιπλέον εμπειρογνομόνων της ΕΕ στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, εφόσον το επιτρέπουν τα δημοσιονομικά μέσα¹³. Η παροχή βοήθειας σε γείτονες χώρες που υποδέχονται πρόσφυγες από το Αφγανιστάν θα συνέβαλλε επίσης στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης στους καταυλισμούς. Θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να παρέχονται εκπαίδευση, μέσα διαβίωσης και καλές ανθρωπιστικές συνθήκες και συνθήκες ασφάλειας.

¹³ Στην περιοχή υπάρχουν επί του παρόντος θέσεις εμπειρογνομόνων της ΕΕ στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας στο Πακιστάν και στην Κιργιζία όσον αφορά την Κεντρική Ασία.

11. Το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και άλλοι **πολυμερείς διάυλοι** θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντική πηγή πληροφοριών. Είναι αναγκαίο να συνεχίσουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη να υποστηρίζουν την υποβολή ποιοτικών εκθέσεων του ΟΗΕ σχετικά με την παρουσία και τη δράση τρομοκρατικών ομάδων στο Αφγανιστάν. Θα πρέπει επίσης να παρέχουν σχετικές πληροφορίες στο Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (UNOCT), στην Εκτελεστική Διεύθυνση της Επιτροπής του ΟΗΕ για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας (UN CTED) και στην Επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με τις αποφάσεις 1267 (1999), 1989 (2011) και 2253 (2015) σχετικά με το Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και της Ανατολής (Ντάες), την Αλ Κάιντα και τα πρόσωπα, τις ομάδες, τις επιχειρήσεις και τις οντότητες που συνδέονται με τις οργανώσεις αυτές. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να δραστηριοποιηθεί πολιτικά στον Παγκόσμιο Συνασπισμό για την καταπολέμηση του Ντάες και στο παγκόσμιο φόρουμ κατά της τρομοκρατίας, και να επιδιώξει, μέσω αυτών, τη συλλογή πληροφοριών και τον συντονισμό. Επιπλέον, η ΕΕ θα πρέπει να πραγματοποιήσει επαφές με την G7 για να προωθήσει την ανταλλαγή πληροφοριών. Η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών έχει ξεκινήσει με στόχο τη χαρτογράφηση του εξοπλισμού ασφαλείας που έχει εγκαταλειφθεί στο Αφγανιστάν. Θα εξεταστεί το ενδεχόμενο περαιτέρω συνεργασίας με το NATO, με πλήρη σεβασμό της βασικής εντολής του NATO.
12. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της χρειάζεται να διερευνήσουν, μαζί με διεθνείς εταίρους, τους πλέον αποτελεσματικούς τρόπους για να απαιτήσουν σαφώς και αδιαπραγμάτευτα από τους Ταλιμπάν **να μην προσφέρουν σε τρομοκρατικές ομάδες ασφαλές καταφύγιο στο έδαφος του Αφγανιστάν**, καθώς και τρόπους με τους οποίους θα μπορούν να παρακολουθούν τις όποιες δεσμεύσεις. Χωρίς να προδικάζεται η συζήτηση σχετικά με την αναγνώριση της κυβέρνησης των Ταλιμπάν και την επανέναρξη της αναπτυξιακής βοήθειας, η επίλυση του ζητήματος του ασφαλούς καταφυγίου πρέπει να ενταχθεί στον σχετικό προβληματισμό.

III. Παρακολούθηση και αντιμετώπιση της προπαγάνδας και της επιστράτευσης

Η κατάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν έδωσε νέα δυναμική στην προπαγάνδα για την επιστράτευση υποστηρικτών όχι μόνο μεταξύ Αφγανών αλλά και μεταξύ τρομοκρατών και ισλαμιστών εξτρεμιστών ανά τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης. Οι εξελίξεις στο Αφγανιστάν δείχνουν πόσο σημαντικό είναι να αντιμετωπιστεί η εξάπλωση της εξτρεμιστικής ισλαμιστικής ιδεολογίας διεθνώς.

Συστάσεις για ανάληψη δράσης

13. Το κέντρο ανάλυσης πληροφοριών της ΕΕ (EU INTCEN) και, από πλευράς Ευρωπαϊκή, η μονάδα της ΕΕ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου θα πρέπει **να παρακολουθούν και να αναλύουν** την κατάληψη της εξουσίας στο Αφγανιστάν από τους Ταλιμπάν με γνώμονα την **τρομοκρατική και ισλαμιστική εξτρεμιστική προπαγάνδα παγκοσμίως**, συμπεριλαμβανομένου του αντίκτυπου της σε όσους διατρέχουν κίνδυνο ριζοσπαστικοποίησης στην Ευρώπη. Οι Ταλιμπάν, καθώς και οι ηγέτες, τα μέλη και τα παρακλάδια της Αλ Κάιντα, ενδέχεται να διεξάγουν εκστρατείες στρατηγικής επικοινωνίας για την ανάπτυξη και την εξάπλωση των ισλαμιστικών εξτρεμιστικών αφηγημάτων. Οι εκστρατείες αυτές θα πρέπει να παρακολουθούνται, ακόμα και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να παρακολουθείται η πολιτική των Ταλιμπάν έναντι των γυναικών και των κοριτσιών, καθώς και η μη αποδοχή της ελευθερίας της έκφρασης, της θρησκείας κ.λπ. από τους Ταλιμπάν, καθώς μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην Ευρώπη. Η παρακολούθηση θα πρέπει επίσης να καλύπτει δυνητικές απόπειρες του Ντάες να εκμεταλλευτεί την κατάσταση στο Αφγανιστάν για να αυξήσει την προβολή και την ελκυστικότητα του ISIS Khorasan, καθώς και πιθανή βίαιη ακροδεξιά και ακροαριστερή ρητορική ως αντίδραση στις εξελίξεις που θα πυροδοτήσει η επικράτηση των Ταλιμπάν.
14. Όσον αφορά τις **στρατηγικές επικοινωνίας**, είναι αναγκαίο να εξεταστούν η ανάλυση επιπτώσεων και άλλες αναλύσεις, η υποστήριξη της **ανασκευής των αφηγημάτων** και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση (RAN) και του τμήματος στρατηγικής επικοινωνίας της ΕΕ στην ΕΥΕΔ. Είναι επίσης αναγκαίο να ανταποκριθούν και να συνεργαστούν καταλλήλως οι εταιρείες μέσω κοινωνικής δικτύωσης. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί η απομάκρυνση τρομοκρατικού περιεχομένου¹⁴ και ρητορικής μίσους από το διαδίκτυο. Είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί συνεχής υποστήριξη των κρατών μελών στη χάραξη πολιτικής, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στον τομέα της στρατηγικής επικοινωνίας και να αντιληφθούν τις επικοινωνιακές προκλήσεις. Επιπλέον, χρειάζεται να εξεταστεί η υποστήριξη έργων στρατηγικής επικοινωνίας, καθώς και έργων ανασκευής των αφηγημάτων στην περιοχή. Το RAN θα πρέπει να συλλέξει τις υφιστάμενες ορθές πρακτικές στον τομέα της ανασκευής αφηγημάτων, να τις προσαρμόσει αναλόγως και, ει δυνατόν, να δημιουργήσει μια εργαλειοθήκη για τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενθαρρύνουν άτομα με αφγανικές καταβολές να συμμετάσχουν στις προσπάθειες ανασκευής των αφηγημάτων. Θα πρέπει επίσης να συνεργαστούν στενά με τις οικείες τοπικές αρχές για να στηρίξουν τα άτομα που είναι ευάλωτα στη ριζοσπαστικοποίηση, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων αφγανικής καταγωγής.

¹⁴ Θα πρέπει να ενταθούν οι προετοιμασίες για την εφαρμογή του κανονισμού για το τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο.

15. Οι Αφγανοί εκτίθενται εδώ και δεκαετίες σε μια έξωθεν υποστηριζόμενη εξάπλωση της εξτρεμιστικής ισλαμιστικής ιδεολογίας. **Η εξάπλωση και η επιρροή της ισλαμιστικής εξτρεμιστικής ιδεολογίας**, τόσο στην περιοχή όσο και στον υπόλοιπο κόσμο, καθιστά επιτακτική μια εις βάθος εξέταση του τρόπου με τον οποίο θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αυτό, καθώς και του τρόπου με τον οποίο θα ενσωματωθούν καλύτερα οι προσπάθειες αυτές στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ. Οι συνεχιζόμενες επαφές της ΕΕ με τη Σαουδική Αραβία για τον περιορισμό του ισλαμιστικού εξτρεμιστικού προσηλυτισμού μπορεί να συντελέσουν στην παροχή κατευθύνσεων στη συγκεκριμένη προσπάθεια. Θα μπορούσαν να δρομολογηθούν, σε συντονισμό με τα κράτη μέλη, παρόμοιοι διάλογοι, ακόμα και παράλληλα με τακτικούς διαλόγους για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, με χώρες στις οποίες αναπτύσσονται δραστηριότητες διεθνούς προώθησης της εξτρεμιστικής ισλαμιστικής ιδεολογίας. Το ζήτημα μπορεί επίσης να ενταχθεί σε διαλόγους με περιφερειακούς οργανισμούς. Οι οικείες ομάδες εργασίας του Συμβουλίου θα πρέπει να αξιολογήσουν τις συστάσεις περί ενωσιακών προσεγγίσεων που περιλαμβάνονται στις δύο πρόσφατες μελέτες που εξέδωσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με την εξάπλωση του φονταμενταλιστικού Ισλάμ/σαλαφισμού στο Σαχέλ και τη Δυτική Αφρική¹⁵. Πρέπει να δοθεί ύψιστη σημασία στην ενίσχυση της υποβολής εκθέσεων από την επιτροπή καθοδήγησης για τις αντιπροσωπίες και από τους εμπειρογνώμονες στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, καθώς και στην κατά περίπτωση ενσωμάτωση στα προγράμματα αναπτυξιακής βοήθειας, και στη συνεργασία με τις σχετικές αποστολές ΚΠΑΑ στην περιοχή, πάντα με συνάρτηση με τις βασικές εντολές των εν λόγω αποστολών. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και άλλες μελέτες εμπειρογνομένων. Έτσι θα διευκολυνθεί η λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

IV. Αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος ως πηγής χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Οι Ταλιμπάν πιστεύεται ότι ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής οπίου και της καλλιέργειας παπαρούνας στο Αφγανιστάν. Η δραστηριότητα αυτή λογίζεται ως μία από τις κύριες πηγές εσόδων τους. Εικάζεται δε ότι οι Ταλιμπάν εμπλέκονται στην παραγωγή ή τη διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών. Η αύξηση της παραγωγής οπίου στο Αφγανιστάν επηρεάζει άμεσα τη διαθεσιμότητα ηρωίνης στις αγορές της ΕΕ, στις οποίες φτάνει κυρίως μέσω της βαλκανικής οδού.

¹⁵ Έχει προγραμματιστεί σχετική συζήτηση στην επιτροπή COTER τον Δεκέμβριο του 2021.

Ωστόσο, τελευταίως φτάνει και μέσω της νότιας οδού, και συγκεκριμένα μέσω της Ανατολικής και της Νότιας Αφρικής¹⁶. Τα τελευταία χρόνια, ταχεία ανάπτυξη γνωρίζει στο Αφγανιστάν η εξαγωγή εφεδρίνης¹⁷ και η παραγωγή μεθαμφεταμίνης¹⁸. Σύμφωνα με νέα στοιχεία που προκύπτουν, με τα έσοδα ομάδες των Ταλιμπάν χρηματοδοτούν τις δραστηριότητές τους¹⁹.

Τα όπλα²⁰ που κατέσχεςαν οι Ταλιμπάν από τα αμερικανικά και τα συμμαχικά στρατεύματα μετά την αποχώρησή τους, καθώς και από τις δυνάμεις ασφαλείας του Αφγανιστάν, συνιστούν κυρίαρχη μεσομακροπρόθεσμη απειλή, καθώς θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγής για να αποφέρουν έσοδα ή να χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη δικτύων οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατικών πυρήνων που δραστηριοποιούνται εντός και εκτός Αφγανιστάν με σκοπό να εξαπολυθούν επιθέσεις κατά δυτικών στόχων. Όπως στη Συρία και το Ιράκ, οι τρομοκράτες ενδέχεται να προβούν είτε σε καταστροφή αρχαιοτήτων για προπαγανδιστικούς λόγους είτε σε διακίνησή τους για οικονομικούς λόγους. Η παράνομη διακίνηση μεταναστών/εμπορία ανθρώπων αποτελεί δυνητική πηγή χρηματοδότησης τρομοκρατών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ομάδες οργανωμένου εγκλήματος για να διευκολυνθεί η διείσδυση τρομοκρατών στην ΕΕ. Για να αποφευχθεί η αύξηση της χρηματοδότησης τρομοκρατικών ομάδων που συνδέονται με το Αφγανιστάν και τους Ταλιμπάν, θα πρέπει να καταπολεμηθεί η παραγωγή εσόδων από δραστηριότητες παράνομης διακίνησης.

Συστάσεις για ανάληψη δράσης:

16. Η **Ευρωπόλ** θα πρέπει να παρακολουθεί και να αξιολογεί τον δυνητικό αντίκτυπο και την εξέλιξη του κινδύνου για εγκληματικές ενέργειες που συνδέονται με την κατάσταση στο Αφγανιστάν στην ασφάλεια της ΕΕ και να διαμορφώνει σαφή και πάντα επικαιροποιημένη εικόνα των εγκληματολογικών δεδομένων.

¹⁶ Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EKPINT) 2019, Έκθεση του 2019 για τις αγορές ναρκωτικών της ΕΕ, προσβάσιμη στη διεύθυνση https://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/eu-drug-markets-report-2019_en

¹⁷ Η προσοχή στρέφεται στο Αφγανιστάν και όσον αφορά μια νέα μέθοδο εξαγωγής της εφεδρίνης, πρόδρομης ουσίας της μεθαμφεταμίνης, από το φυτό εφέδρα (ma huang) που καλλιεργείται στις ορεινές περιοχές της χώρας.

¹⁸ Μέχρι στιγμής, ο αντίκτυπος στις αγορές της ΕΕ φαίνεται ότι είναι περιορισμένος, ωστόσο είναι πιθανόν οι Ταλιμπάν να αξιοποιήσουν αυτή την επιχειρηματική ευκαιρία.

¹⁹ Emerging evidence of Afghanistan's role as a producer and supplier of ephedrine and methamphetamine (Νέα στοιχεία για τον ρόλο του Αφγανιστάν ως χώρας παραγωγής και προμήθειας εφεδρίνης και μεθαμφεταμίνης) <https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13410/emcdda-methamphetamine-in-Afghanistan-report.pdf>

²⁰ Σε αυτά περιλαμβάνονται και κιάλια νυχτερινής όρασης.

17. Στο πλαίσιο της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τρομοκρατικές απειλές συνδεδεμένες με το Αφγανιστάν, το **INTCEN** της ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα που συνδέεται με την τρομοκρατία και με συναφή ζητήματα. Πρέπει να δοθεί προσοχή στον κίνδυνο τρομοκρατικές ομάδες να χρησιμοποιήσουν τα εγκαταλειφθέντα όπλα και τον στρατιωτικό και ειδικό εξοπλισμό σε επιθέσεις, μεταξύ άλλων και στην Ευρώπη.
18. **Λαθρεμπόριο ναρκωτικών:** Η Ευρωπόλ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΙΝΤ) — σύμφωνα με τις εντολές τους — και σε συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC), άλλοι οργανισμοί της ΕΕ, όπως ο Frontex, χώρες της περιοχής και άλλοι διεθνείς εταίροι, θα πρέπει να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο που θα έχουν οι εξελίξεις στο Αφγανιστάν στην παραγωγή και τη διακίνηση ναρκωτικών. Θα πρέπει πιο συγκεκριμένα να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον αντίκτυπο αυτών των εξελίξεων στην αγορά ναρκωτικών στην ΕΕ. Σε αυτή τη συνάρτηση πρέπει να διερευνηθούν πιθανά βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα σενάρια. Με την αξιολόγηση αυτή θα μπορούσαν επίσης να εντοπισθούν τρόποι για την ενίσχυση της ικανότητας παρακολούθησης προκειμένου να υποστηριχθεί και να ενταθεί η ετοιμότητα και οι πιθανές αντιδράσεις²¹ σε μελλοντικές αλλαγές και προκλήσεις στο Αφγανιστάν και την περιοχή. Η αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να επικεντρωθεί στον τρόπο ανάλυσης των διασυνδέσεων με τα εγκληματικά δίκτυα, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο αυτές μπορούν να ενεργοποιήσουν τρομοκρατική δραστηριότητα. Η αξιολόγηση θα πρέπει, ειδικότερα, να λαμβάνει υπόψη την παραγωγή και διακίνηση οπιούχων, κάνναβης και μεθαμφεταμινών, καθώς και τη διακίνηση πρόδρομων ουσιών προς την περιοχή. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστούν επαρκείς πόροι για την Ευρωπόλ και να μπορέσει να δοθεί σαφής εντολή και επαρκείς πόροι στο ΕΚΠΙΝΤ ώστε να είναι ικανό να επιτελέσει αυτές τις δραστηριότητες, ενόψει μάλιστα και της προβλεπόμενης αναθεώρησης της εντολής του ΕΚΠΙΝΤ.

²¹ Το πρόγραμμα EU-ACT για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών, το οποίο συγκροτήθηκε στο πλαίσιο του μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, επικεντρώνεται στην καταπολέμηση της διακίνησης ηρωίνης στην περιοχή και προς την ανατολική ακτή της Αφρικής. Θα πρέπει να εξεταστεί η συνέχιση αυτού του προγράμματος, το οποίο διαθέτει τοπικές ομάδες στο Πακιστάν, την Ουκρανία, τη Γεωργία και την Τανζανία.

Το Αφγανιστάν και οι γειτονικές χώρες θα πρέπει να συνεχίσουν να αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής στο πλαίσιο των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της EMPACT²² που αφορούν την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών. Σε αυτή τη συνάρτηση, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην υπό εξέλιξη προετοιμασία των επιχειρησιακών σχεδίων δράσης για το 2022. Θα πρέπει επίσης να διερευνηθεί η αναβάθμιση της στήριξης της ΕΕ ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια των συνόρων στην περιοχή, για παράδειγμα με την πρωτοβουλία για το πρόγραμμα διαχείρισης των συνόρων στην Κεντρική Ασία και το Αφγανιστάν (BOMCA). Υπάρχει εξάλλου ανάγκη να κινητοποιηθεί το περιφερειακό πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων για τις χώρες των δρόμων του μεταξιού²³.

19. Η ΕΕ θα πρέπει να καλέσει το Αφγανιστάν να τηρήσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει της ενιαίας σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά, ιδίως όσον αφορά την καλλιέργεια της παπαρούνας οπίου, και της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών²⁴. Χωρίς να προδικάζει τη συζήτηση σχετικά με την αναγνώριση της κυβέρνησης των Ταλιμπάν και την επανέναρξη της αναπτυξιακής βοήθειας, η ΕΕ, σε στενή συνεργασία με όλους τους σχετικούς περιφερειακούς και διεθνείς ενδιαφερόμενους φορείς, ιδίως δε το UNODC, θα μπορούσε να διερευνήσει τρόπους για να απεξαρτηθεί η αφγανική οικονομία από την καλλιέργεια και τη διακίνηση ναρκωτικών, τόσο μέσω κινήτρων (όπως οικονομικά κίνητρα για γεωργούς που εξαρτώνται από την καλλιέργεια της παπαρούνας και εναλλακτικά αναπτυξιακά προγράμματα) όσο και μέσω αυστηρότερων κανονιστικών πλαισίων (όπως: αποτελεσματική σταδιακή απαγόρευση της καλλιέργειας παπαρούνας και της διακίνησης οπιούχων και συνθετικών ναρκωτικών σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών και την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου· ειδικές δράσεις για την εξάρθρωση των παράνομων εργαστηρίων και των δικτύων διακίνησης ναρκωτικών). Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής θα πρέπει να εξετάσουν την πιθανότητα να παράσχουν στήριξη σε εναλλακτικά αναπτυξιακά μέτρα που θα εξασφαλίζουν πόρους διαβίωσης στους γεωργούς. Εκ παραλλήλου η Επιτροπή οφείλει να λάβει προφυλάξεις ώστε να αποφευχθούν καταχρήσεις των κονδυλίων.

²² Η EMPACT είναι η Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών. Η EMPACT ασχολείται με τις σημαντικότερες απειλές του οργανωμένου και του σοβαρού διεθνούς εγκλήματος κατά της ΕΕ. Τον Μάιο του 2021 η ΕΕ ενέκρινε 10 προτεραιότητες της EMPACT (π.χ. διακίνηση ναρκωτικών και πυροβόλων όπλων και οργανωμένο έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας) προς υλοποίηση μεταξύ των ετών 2022 και 2025.

²³ 12 εκατ. ευρώ, υλοποιήθηκε από το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD)

²⁴ Οι σχετικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών είναι οι εξής: Ενιαία Σύμβαση του 1961 επί των Ναρκωτικών, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο του 1972, Σύμβαση του 1971 για τις Ψυχοτρόπες Ουσίες και Σύμβαση του 1988 κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών.

20. Αυτό θα μπορούσε πιθανώς να επιτευχθεί σε συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς ενδιαφερόμενους φορείς με εμπειρογνώσια στον τομέα. Η παροχή βοήθειας μέσω ΜΚΟ και του ΟΗΕ θα μπορούσε να αποτελέσει επιλογή προς διερεύνηση. Απαιτείται επίσης να υποστηριχθούν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας για την αντιμετώπιση της διακρατικής διακίνησης ναρκωτικών.
21. **Διακίνηση πυροβόλων όπλων:** Μέχρι τώρα το Αφγανιστάν δεν έχει υπάρξει χώρα-αφετηρία λαθρεμπορίου πυροβόλων όπλων. Τα πυροβόλα όπλα διακινούνται στην ΕΕ κυρίως από τα Δυτικά Βαλκάνια. Εάν αρχίσουν να διακινούνται πυροβόλα όπλα από το Αφγανιστάν προς την ΕΕ, αυτό είναι πιθανό να γίνει μέσω της οδού της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Κλειδί για τον περιορισμό της πιθανότητας μεσοπρόθεσμου κινδύνου διακίνησης όπλων από το Αφγανιστάν στην ΕΕ συνιστά η εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την περίοδο 2020-2025 για τη διακίνηση πυροβόλων όπλων. Ο λόγος είναι ότι αυτό περιλαμβάνει τόσο την ΕΕ όσο και τους εταίρους της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Δυτικά Βαλκάνια, Μολδαβία και Ουκρανία). Θα πρέπει να ιεραρχηθούν και να ενισχυθούν επιχειρησιακές δράσεις στις οποίες συμμετέχουν τα Δυτικά Βαλκάνια, αξιοποιώντας τα σχετικά επιχειρησιακά σχέδια δράσης της EMPACT, π.χ. για τη διακίνηση πυροβόλων όπλων και για τα εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η παράνομη διακίνηση εξαρτημάτων πυροβόλων όπλων. Η Ευρωπόλ θα πρέπει να παρακολουθεί τις μέσω διαδικτύου διακινήσεις πυροβόλων όπλων ή μερών τους. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία με τις ΗΠΑ και με εταιρείες ταχείας παράδοσης δεμάτων προς διευκόλυνση του εντοπισμού. Ο FRONTEX και ο CEPOL θα πρέπει να εντείνουν την παρεχόμενη εκπαίδευση σε συνοριοφύλακες και λιμενικούς και σε υπαλλήλους διωκτικών αρχών και τελωνείων. Το νεοσυνταχθέν εγχειρίδιο του Frontex για τον εντοπισμό πυροβόλων όπλων θα πρέπει να αποτελέσει βασικό εργαλείο για τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής και ιδίως για τους συνοριοφύλακες και τους τελωνειακούς υπαλλήλους. Ο Frontex θα πρέπει να συντάξει έκδοση προς χρήση στα Δυτικά Βαλκάνια, σε συνεργασία με τις αρχές των Δυτικών Βαλκανίων και με την υποστήριξη της ΕΕ και διεθνών εταίρων.

22. **Εμπορία αρχαιοτήτων:** Το θέμα αφορά την παρακολούθηση και τη συνολική εκτίμηση του κινδύνου παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών από το Αφγανιστάν. Πρέπει να διεξαχθεί από την Ευρωπόλ - με υποστήριξη από την EMPACT - για παράδειγμα μέσω της επιχείρησης Pandora ή άλλων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, όπως η επιχείρηση Harmakhis, θα μπορούσε δε να περιληφθεί στο επιχειρησιακό σχέδιο δράσης της EMPACT για το 2022 σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να εκδώσει ειδική νέα προειδοποίηση απευθυνόμενη στην αγορά έργων τέχνης και στις αρχές διαχείρισης των συνόρων, ζητώντας τους να επαγρυπνούν και να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά πολιτιστικά αγαθά από το Αφγανιστάν. Αυτό μπορεί να γίνει σε συνεργασία με την Ιντερπόλ, την UNESCO, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (ΠΟΤ), το UNODC και το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM), καθώς και το άτυπο δίκτυο αρχών επιβολής του νόμου και εμπειρογνομόνων αρμόδιων στον τομέα των πολιτιστικών αγαθών (EU CULTNET). Η Επιτροπή θα μπορούσε να εξετάσει την πιθανότητα να ξεκινήσει προγράμματα για την ψηφιοποίηση των αφγανικών πολιτιστικών τεχνουργημάτων που βρίσκονται ήδη σε κυκλοφορία στην Ευρώπη και ενδεχομένως σε άλλες χώρες, με σκοπό να διευκολυνθεί ο εντοπισμός κλεμμένων τεχνουργημάτων από το Αφγανιστάν. Θα μπορούσε να εξετασθεί το ενδεχόμενο μιας συνολικής και προσωρινής απαγόρευσης της εισαγωγής πολιτιστικών αγαθών από το Αφγανιστάν. Στο πλαίσιο του μελλοντικού σχεδίου δράσης για την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, η Επιτροπή οφείλει να δημιουργήσει ένα σύστημα ταχείας αντίδρασης για άμεσα μέτρα.

23. **Παράνομη διακίνηση μεταναστών και εμπορία ανθρώπων:** Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ, οι περί την ΔΕΥ οργανισμοί - π.χ. Ευρωπόλ, Eurojust, Frontex - και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τις υφιστάμενες προσπάθειες, ιδίως μέσω της EMPACT, και την πιθανή συμπερίληψή τους στο επιχειρησιακό σχέδιο δράσης για το 2022²⁵, για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και των τρομοκρατικών ομάδων που διευκολύνουν και εκμεταλλεύονται οικονομικά την παράνομη διακίνηση μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει τη συνεργασία με τις γειτονικές χώρες του Αφγανιστάν, καθώς και με τους περιφερειακούς εταίρους της. Είναι αναγκαίο να τερματισθεί η εργαλειοποίηση της μετανάστευσης για πολιτικούς σκοπούς και για άλλες υβριδικές απειλές που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια²⁶.
24. Θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί κατά πόσον χρειάζεται να στραφεί η προσοχή στο Αφγανιστάν στο πλαίσιο της **πρωτοβουλίας της EMPACT για τα οικονομικά του εγκλήματος και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, δεδομένης της οριζόντιας διάστασης της τελευταίας, για την υποστήριξη οικονομικών ερευνών που συνδέονται με εγκληματικές δραστηριότητες που χρηματοδοτούν την τρομοκρατία. Η ΕΕ πρέπει να παρακολουθεί στενά τις πολιτικές και τις πρακτικές που θα ακολουθήσει στο μέλλον το Αφγανιστάν στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και να μελετήσει τις επόμενες κινήσεις στον κατάλληλο χρόνο.

²⁵ Προτεραιότητα για την παράνομη διακίνηση μεταναστών, προτεραιότητα για την εμπορία ανθρώπων και κοινός οριζόντιος στρατηγικός στόχος για την παροχή πλαστών και παραποιημένων εγγράφων ως καταλυτικού παράγοντα.

²⁶ Το Συμβούλιο της ΕΕ («Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις») δήλωσε στις 31 Αυγούστου 2021 ότι «θα απαντά στις προσπάθειες εργαλειοποίησης της παράνομης μετανάστευσης για πολιτικούς σκοπούς και σε άλλες υβριδικές απειλές, μεταξύ άλλων με ανάπτυξη νέων εργαλείων».